

DE
MILITAIRE SPECTATOR.
TIJDSCHRIFT

VOOR HET

LEGER IN NEDERLAND

EN DAT IN DE

OVERZEESCHE BEZITTINGEN.

ONDER HOOFDREDACTIE VAN

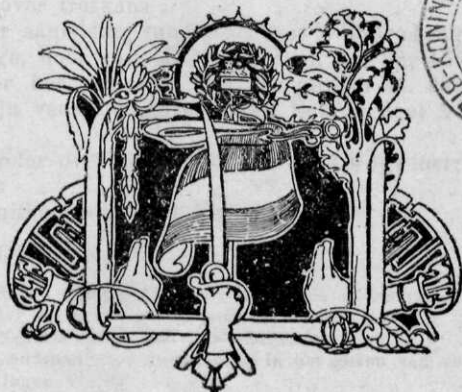
W. F. POP,

LUITENANT-KOLONEL BIJ HET 3E REGIMENT VELD-ARTILLERIE.

NIEUWE SERIE.

78STE JAARGANG.

MET PLATEN EN KAARTEN.

UTRECHT
A. W. BRUNA & ZN.
1909.

DE MILITAIRE SPECTATOR

INHOUD

VANDEN ACHTEN ZEVENTIGSTEN JAARGANG NIEUWE SERIE.

A.

A. (v.), Nog eens „Iets over militaire bruggen”	Blz. 738
Aanvangssnelheid. — Bestrekenheid. — Uitwerking, door B. P.	” 475
Aanvulling van ons korps beroepsofficieren, De, door FEBER	” 490
Afstand schatten, Het, door TEN BROECKE HOEKSTRA	” 609
AKEN (VAN), Marcheeren	” 232
AKKER (v. d.), Onze stafkaart	” 734
ASBECK BRUSSE, Enkele beschouwingen over het projectiel van ons geweer M. 95, met betrekking tot zijn verwondingsvermogen.	” 519
Afstandmeting voor lage kustbatterijen, door ORTT	” 833

B.

B., Het onderricht in de Westersche en Oostersche talen aan onze drie Inrichtingen voor Militair Onderwijs.	Blz. 545
B. P., Aanvangssnelheid. — Bestrekenheid. — Uitwerking	” 475
B. (v. d.), Reisherinneringen	Blz. 421, 443
B. v. S., Nog eenige beschouwingen over het Ontwerp-Cavalerie- reglement, II, 1908	Blz. 390
BAS (DE), Cavaleristische beschouwingen naar aanleiding van den Russisch-Japanschen oorlog. (Vervolg en slot.)	” 12
BELAERTS VAN BLOKLAND (JHR. F. A. G.), In Memoriam	” 149
BEERSTECHEER, Iets over trefkans	” 791
Beschouwingen naar aanleiding van: „Iets over Militaire bruggen” door v. A., Eenige, door VAN MAANEN. Blzn. 46, 98, 169, 317, 410, 449	
Beschouwingen over het projectiel van ons geweer M. 95, met betrekking tot zijn verwondingsvermogen, Enkele, door ASBECK BRUSSE	Blz. 519
BIERMAN, Een en ander over het houden van onderlinge instructie bij de gymnastiek	” 556
Beoordeeling schietuitkomsten, door KUYPER	” 828

BOEKAANKONDIGINGEN :

CORVISART, Règlement du 14 Octobre 1907 sur le service en campagne dans l'armée japonaise, suivi des prescriptions pour les manoeuvres	Blz. 438
DOORMAN (H. J.), Het Nederlandsche snelvuur-veldgeschut	” 293
DOORNINCK (A. VAN), Leiddraad voor de oefening in het geven van vuurbel- velen op kustversterkingen	” 294
DOUGLAS (C. M. A.), Eenige hoofdpunten met toelichtingen voor een programma van legervorming en bezuiniging.	” 145
DUDOK VAN HEEL (A. E.), Nationale kracht. Gedachten tot oplossing van het weerbaarheidsvraagstuk	” 144
DUYMAER VAN TWIST (L. F.), De landsverdediging geen zaak van partij-poli- tiek maar een nationaal belang	” 369

„Een belangstellende”, Is tractementsherziening der officieren urgent? . . .	Blz.	643
Een vierkant, Platland	”	783
GIDEON, Reveille voor het Vaderland	”	368
HACKSTROH, (H. C. C.), Artillerie-blik op het pantsermateriaal der schepen . . .	”	367
HAESEN (E.), Organisation et tir des armes à feu portatives	”	144
HARTMANN (E.), Die deutsche Feldküche	”	143
HOVENS GRÉVE (MR. G.), De officier en het huwelijk	”	783
HOYTEMA (W. J.), Wat een Hollandsch huzaar te velde weten moet	”	369
KAMERLING (C. G.), Garnizoensdienst voor het kader	”	850
KESSLER (M.), De africhting van den politiehond, den ambulance- en den oorlogshond	”	146
KIRCHREISEN (FREDÉRIC M.), Bibliographie du temps de NAPOLÉON	”	145
LAGERWERFF (F. J.), Een woord van waarschuwing tegen de definitieve invoering der nieuwe schietmethode en een antwoord op de vraag welke methode dan?	”	218
LAGERWERFF (F. J.), Zijn we met de nieuwe schietmethode op den goeden weg.	”	72
LANGHANS (PROF. PAUL), Militärgeographie	”	783
LIMAN (OTTO), Almanach der Militär-Literatur	”	710
LOO (DR. P. B. VAN), Tactisch-geneeskundige studie	”	292
MEYER, Der Krieg im Zeitalter des Verkehrs und der Technik	”	850
Militiegids, met volledig overzicht tevens van de voorschriften betreffende het reservekader bij de infanterie en de vesting-artillerie (De)	”	850
NIMFÜHR (R.), Die Luftschiffahrt	”	642
„Onze Vloot”; Circulaire N ^o . 1	”	71
POEHLMANN (C. L.), Geheugenleer	”	293
RIEL (J. J.), De juist snelle aanslag	”	440
RIJSWIJK DE JONGH (J. A. TH. VAN), De tandheelkundige verpleging van het Nederlandsche leger	”	784
ROSKOTEN (VON), Die heutige Feldartillerie (mit Rohrrücklauf)	”	366
SCHARROO (P. W.), Toepassing van gewapend beton voor militaire verdedigingswerken	”	642
SCHNEIDER, Onze kustverdediging	”	71
SLUYS (J. M.), Eene weerbelasting voor Nederland	”	367
VLIJMEN (B. R. P. VAN), Vers la Bérésina (1812)	”	215
WOELDEREN (C. A. VAN), XENOPHON. Paardrijden	”	643
C.		
Cavalerie van het Nederlandsch-Indische Leger in de Wetenschappelijke jaarberichten van 1906—1907 en 1907—1908, De, ...	”	342
Cavalerie-reglement, II, 1908, Het Ontwerp-, door W.	”	50
Cavalerie-Reglement, II, 1908, Nog eenige beschouwingen over het Ontwerp-, door B. v. S.	”	390
Cavaleristische beschouwingen naar aanleiding van den Russisch-Japanschen oorlog, door DE BAS. (Vervolg en slot).	”	12
COLLETTE, Moderne telefoontoestellen in dienst van veld- en vestingartillerie	”	128
COUVEE, Eenige beschouwingen over het hedendaagsche gevecht. Blzn. 25, ...	Blzn.	87
Cursus-opleiding, De, door HONING	Blz.	645
D.		
DAM VAN ISSELT (VAN), Zes of vier stukken per batterij	Blz.	604
DORRÉ, Over het munitievraagstuk bij de infanterie	”	723
Drinkwatervoorziening van troepen te velde, Aanwijzingen omtrent de, door DR. VAN LOO	”	37
E.		
Exercitiereglement voor de cavalerie, Het Deutsche, door H. v. D.	Blz.	697

Exercitiereglementen en Voorschriften der vestingartillerie, Een en ander uit de, door Vis. (Vervolg en slot.) . . .	Blzn. 118, 221, 297
Een paar kantteekeningen op het opstel van F. over de militie bij de infanterie, door VAN DER HEGGE ZIJNEN.	Blz. 852

F.

F., „Veld” of „Vesting”?	Blz. 241
F., Vredessterkte, diensttijd en eerste-oefentijd der militie bij de infanterie (Zie ook: HEGGE ZIJNEN.).	„ 655
FEBER, De aanvulling van ons korps beroepsofficieren	„ 490
FROGER, Pioniersvoorschrift voor de infanterie 1906	Blzn. 751, 809

G.

G., Marcheeren	Blz. 333
GELDER (DE), Strategische studiën	Blzn. 105, 157, 227, 586, 662
GRINTEN (VAN DER), Tamboers en hoornblazers bij de infanterie. Blz. 126	
Groepsstafkwartier, Een, door LANDAAL	„ 262

H.

H. v. D. Het Duitsche exercitiereglement voor de cavalerie	Blz. 697
HARMSEN, Oefeningen bij de bereden artillerie	„ 541
Hedendaagsche gevecht, Eenige beschouwingen over het, door COUVÉE	Blzn. 25, 87
HEGGE ZIJNEN (VAN DER). Een paar kantteekeningen op het opstel van F. over de militie bij de infanterie	Blz. 845
HONING, De cursus-opleiding.	„ 645

I.

Infanterie-aanval over open terrein, De, door BRUIJN.	Blz. 771
Infanterie-aanval over open terrein, Nog eens, door BRUIJN	„ 847
In Memoriam. JHR. F. A. G. BEELAERTS VAN BLOKLAND	„ 149
Instructie bij de Gymnastiek, Een en ander over het houden van onderlinge, door BIJRMAN	„ 556

J.

Jekker en beenbekleding voor officieren, door METZ	Blz. 202
Juist-snelle aanslag! Geen, door MARS	„ 633
Jukbrug, Nieuwe, door MULDER	„ 682

K.

KNEL, Het jaarlijksch verlies aan remontepaarden	Blz. 191
Koninklijke Militaire Academie. Ethnographische Verzameling, door C. SPAT	„ 777
KOOIJMAN, Schieten	„ 689
KOOIJMAN, Het richten op vaste doelen	„ 802
Korte mededeelingen omtrent militaire zaken in verschillende landen. Blzn. 68, 140, 213, 289, 363, 435, 502, 572, 640, 706, 779, 848	
Krijgsgeschiedkundige aantekeningen en bestrijdingsmethode der malaria, door Dr. VAN LOO	Blzn. 179, 255, 377
KUYPER, Beoordeeling schietuitkomsten	Blz. 828

L.

LANDAAL, Nog eens: Reglementen en militiekader bij de vesting-artillerie	Blz. 64
--	---------

LANDAAL, Een groepsstafkwartier	Blz. 262
Landing in Zeeland in 1809, door TONNET	Blzn. 577, 676, 713
Legerverpleging en Administratie, door VOGEL	Blz. 360
Loo (DR. VAN), Aanwijzingen omtrent de drinkwatervoorziening van troepen te velde.	Blz. 37
Loo, (DR. VAN), Krijgsgeschiedkundige aantekeningen en bestrij- dingsmethode der malaria	Blzn. 179, 255, 377

M.

MAANEN (VAN), Eenige beschouwingen naar aanleiding van: „Iets over militaire bruggen” door van A.	Blzn. 46, 98, 169, 317, 410, 449
Marcheeren, door G.	Blz. 333
Marcheeren, door VAN AKEN.	232
MARS, Geen juist-snelle aanslag!	633
Mededeelingen	501
METZ, Jekker en beenbekleding voor officieren	202
Milicien-sergeanten, die hun oorlogstaak zullen kunnen vervullen? Hoe verkrijgt de Vestingartillerie, door VISSER	553
Militaire bruggen”. Nog eens „Iets over, door v. A.	738
MULDER, Nieuwe Jukbrug	682
MULDER, Schietoefeningen	599
Munitievraagstuk bij de infanterie, Over het, door DORRÉ	723

N.

Nederlanden en de groote oorlog, De beide, door TONNET	Blz. 77
Noodbruggen voor veldartillerie	787

O.

Oefeningen bij de bereden artillerie, door HARMSSEN	Blz. 541
Onderricht in de Westersche en Oostersche talen aan onze drie Inrichtingen voor Militair Onderwijs, Het, door B.	545
Opleiding tot zelfstandigheid, door POLVLIET	187
ORTT (JHR. W. A.), Schietoefeningen zonder projectielen	337
ORTT (JHR. W. A.), Afstandmeting voor lage kustbatterijen.	833
Overzicht van Buitenlandsche Tijdschriften (heeft eene afz. door- loopende pagineering).	

P.

Pioniervoorschrift voor de infanterie 1906, door W. FROGER. Blzn. 751, 809	
POLVLIET, Opleiding tot zelfstandigheid	Blz. 187

R.

Rapport omtrent het defensievraagstuk uitgebracht aan den Alge- meenen Bond van R. K. Kiesverenigingen in Nederland, door***	Blz. 204
Rapporten van de Deensche parlementaire commissie in zake de landsverdediging, De, door T. (Vervolg en slot.)	Blzn. 1, 151
Reglementen en militiekader bij de vestingartillerie, Nog eens: door LANDAAL	Blz. 64
Reisherinneringen, door v. D. B.	Blzn. 421, 443
Remontepaarden, Het jaarlijksch verlies aan, door KNEL	Blz. 191
Reserve-paardenartsen, door VAN DER BURG.	488
Richten op vaste doelen, Het, door KOOIMAN	802

S.

Sandepoe, De slag bij, door BRUIJN	Blz.	507
Schieten, door KOODMAN	"	689
Schietmethode, De nieuwe (?), door VETHAKE	"	702
Schietoefeningen, door MULDER	"	599
Schietoefeningen zonder projectielen, door JHR. W. A. ORTT	"	337
SNOEK, Een en ander over wielrijderafdeelingen	"	615
Stafkaart, Onze, door VAN DEN AKKER	"	734
Strategische studiën, door DE GELDER	Blzn.	105, 157, 227, 586, 662
S. V. I. '08 in het Wetenschappelijk Jaarbericht 1908-1909, Het, door WINKELMAN	Blz.	629

T.

T., De rapporten van de Deensche parlementaire commissie in zake de landsverdediging. (Vervolg en slot.)	Blzn.	1, 151
T., De voorstellen van de Deensche regeering in zake de landsverdediging	Blzn.	309, 371
Tamboers en hoornblazers bij de infanterie, door VAN DER GRINTEN.	Blz.	126
Telefoontoestellen in dienst van veld- en vestingartillerie, Moderne, door COLLETTE	"	128
THOMASSEN (DR.), Over den veterinairen dienst te velde	"	271
TONNET, De beide Nederlanden en de groote oorlog	"	77
TONNET, De landing in Zeeland in 1809	Blzn.	577, 676, 713
Trefkans, Iets over, door BEERSTECHEER	Blz.	791

V.

„Veld” of „Vesting”? door F.	Blz.	241
Verlichtingsmiddelen in en om de versterkingen in Nederlandsch-Indië, Een pleidooi voor het verkrijgen van betere, door WINTER.	"	463
Veterinairen dienst te velde, Over den, door DR. THOMASSEN	"	271
VETHAKE, De nieuwe (?) schietmethode	"	702
VIS, Een en ander uit de Exercitiereglementen en Voorschriften der vestingartillerie. (Vervolg en slot.)	Blzn.	118, 221, 297
VISSER, Hoe verkrijgt de Vestingartillerie milicien-sergeanten, die hun oorlogstaak zullen kunnen vervullen.	Blz.	553
VOGEL, Legerverpleging en Administratie	"	360
Voorstellen van de Deensche Regeering in zake de landsverdediging, De, door T.	Blzn.	309, 371
Vredessterkte, dienstdijd en eerste-oefentijd der militie bij de infanterie, door F.	"	655

W.

W., Het ontwerp-cavaliëreglement, II, 1908	Blz.	50
Wielrijderafdeelingen, Een en ander over, door SNOEK	"	615
WINKELMAN, Het S. V. I. '08 in het Wetenschappelijk Jaarbericht 1908-1909	"	629
WINTER, Een pleidooi voor het verkrijgen van betere verlichtingsmiddelen in en om de versterkingen in Nederlandsch-Indië	"	463

Z.

Zes of vier stukken per batterij, door VAN DAM VAN ISSELT	Blz.	604
---	------	-----